

JURYRAPPORT SPECIAL AWARD 2019

EINDJURERING

HOGE KWALITEIT

Eens in de vier jaar organiseert stichting Special Arts de Special Award. In 2019 vond de derde editie van de nationale kunstwedstrijd voor kunstenaars met een handicap plaats. Bijna vierhonderd kunstenaars zonden dit keer hun werk in waaruit een tussenjury, bestaande uit galeriehouder Nico van der Endt, kunstenaar Paul Klemann en kunstenaar Roland Berning, er uiteindelijk 39 wisten te selecteren voor de expositie in de Nicolaïkerk in Utrecht. Onder leiding van juryvoorzitter Bart Rutten, artistiek directeur van het naastgelegen Centraal Museum, stonden vier andere kunstenaars voor de taak de winnaars te selecteren van de Special Award 2019. Beeldhouwer Carolein Smit, schilder en tekenaar Mai van Oers, beeldhouwer Maartje Korstanje en tekenaar en schilder Gijs Ambrosius, die in 2015 de tweede prijs won bij de Special Award, beoordeelden elk vanuit hun eigen kennis en ervaring de kwaliteit van hun collega-kunstenaars.

De juryleden betraden de kerk na bestudering van de Special Award 2019-catalogus. In het echt, aan de wanden van de eeuwenoude gotische hallenkerk gaven de werken hun ware aard prijs – in textuur, in kleurgebruik, in grootte en in hun vakmanschap. De jury was over de volle breedte enthousiast over de oogst en bij een eerste selectie viel het werk van veel verschillende kunstenaars in de smaak. Kunstenaars die werken in verschillende technieken en materialen – van acryl, waterverf, inkt, viltstift, textiel tot potlood, wol, klei en video – werden met veel belangstelling bestudeerd. Interessant is dat de jury-kunstenaars niet alleen interesse toonden voor het eindresultaat, maar ook voor het maakproces.

Vol vuur bespraken de juryleden wat de moeilijkheid is van bijvoorbeeld werken in klei, of hoe ingewikkeld het kan zijn een evenwichtig kleurenpalet te creëren. Uiteindelijk leverde het proces de situatie op dat er zes opengeslagen catalogi op tafel lagen bij zes kunstenaars. Nog steeds moesten er noten worden gekraakt. Na uitwisseling van alle voors en tegens koos de jury uiteindelijk een winnaar waarin iedereen zich kon vinden. Naast de drie podiumplaatsen wezen de juryleden ook een jong talent en twee speciale vermeldingen aan.

EERSTE PRIJS

THOMAS VERLAEK (1990) FILMISCHE GELAAGDHEID

De tekeningen van Thomas Verlaek zijn letterlijk en figuurlijk gelaagd en nodigen de beschouwer steeds uit eigen verhalen te formuleren en ook in de tekeningen rond te dwalen. In het werk *Shoot Out* bijvoorbeeld word je letterlijk door de lagen naar binnen gezogen. De tekeningen tonen steeds een verrassende techniek en een knappe compositie die een zekere suspens oproepen die doet denken aan spannende speelfilms. De levendige figuren zijn vakkundig getekend waarbij elk persoon zo'n gezichtsuitdrukking heeft dat het lijkt alsof de kunstenaar de figuren persoonlijk kent.

TWEEDE PRIJS

KARHANG MUI (1989) VERVREEMDENDE MATERIALITEIT

De kleurpotloodtekeningen van Karhang Mui roepen in hun intense kleurvlakken een gevoel op dat we kijken naar tapijten van textiel en fluweel. Naast deze vervreemdende materialiteit heeft het werk een sterk poëtisch en dromerig karakter. De tekeningen lijken grote plattegronden van landschappen waarbij de aandacht zowel wordt getrokken door de vele details als ook door het totaalbeeld. Door de arceringen wordt de krachtige compositie verder tot leven gebracht. Het werk nodigt uit om lang naar te kijken en rond te dwalen in het vele dat te zien is, zonder dat het te veel weggeeft waar je precies naar kijkt.

DERDE PRIJS

MICHEL DE VREUGD (1992) CRAQUELÉ VAN DE GESCHIEDENIS

De acryl schilderijen op papier van Michel de Vreugd leveren een amorfe massa op die werken als een soort craquelé van de geschiedenis. Ze roepen een persoonlijke fascinatie op voor de vaderlandse geschiedenis, waarbij de kunstenaar het verleden steeds op een geheel eigen en veelsoortige manier deconstrueert. Van de zeeheld Michiel de Ruyter, de staatsman Willem van Oranje tot de schrijver Multatuli. De schilderijen zijn zowel gedetailleerd in inhoud, in vorm en in veelkleurigheid. De beelden werken ontregelend en bizar waarbij de kunstenaar al de details steeds een eigen leven laat leiden.

JONG TALENT PRIJS

GUUS SCHUT (2000) DREIGING EN HUMOR

De graphic novelachtige stijl van de jonge kunstenaar Guus Schut roept een beklemmende wereld op waarin ook plaats is voor cynisme en humor. De kunstenaar toont een eigen, niet gekende stijl waarbij het duister en het licht een vervreemdend spel met elkaar spelen. De schilderijen en ook teksten hebben zowel iets dreigends als bezwerends, iets surrealistisch en bizar, iets aandoenlijks en getormenteerd. Ze hebben een hedendaags karakter waarbij de jonge kunstenaar een fascinatie laat zien voor de zwarte geschiedenis.

EERVOLLE VERMELDING

MARK VEEN (1966) BEHENDIGHEID IN VOLLE BREEDTE

Hier is een kunstenaar aan het werk die zowel een vaardig keramist is als schilder. Mark Veen weet hoe je het materiaal kan laten spreken. Ook in onderwerpkeuze is hij breed, variërend van beelden in klei van de dierenwereld tot en met een portret in acryl van het koningshuis. In zijn beelden speelt hij behendig met glazuur en verschillende soorten klei. Ze hebben de goede vormen en de goede proporties. Ook in zijn schilderijen gaat de kunstenaar heel behendig om met zijn materiaal en zijn onderwerp. Met name zijn portret van het koningshuis is perfect getroffen, zonder dat het lijkt in letterlijke zin.

EERVOLLE VERMELDING

RUTH VAN DER NEUT (1969) INNERLIJKE BELEVING NAAR BUITEN GEBRACHT

Het lijkt erop dat Ruth van der Neut haar innerlijke beleving uit elkaar trekt en deze ervaring naar buiten brengt in kleurige tekeningen die zowel vervreemdend werken als een feestelijk effect hebben. Je weet niet goed waar je naar kijkt en blijft daardoor verder onderzoeken. Het gevoel van de kunstenaar toont zich als een harmonica die uit elkaar wordt getrokken en in een golfbeweging weer op papier wordt getoverd. Vooral het werk *Academiegebouw Domplein* laat dit zien. Het is een ordening van vervreemdende gevoelens die op vaardige manier naar buiten wordt gebracht.

DE JURY

Juryvoorzitter **BART RUTTEN** is sinds 2017 artistiek directeur van het Centraal Museum in Utrecht. Daarvoor was hij hoofd collecties van het Stedelijk Museum Amsterdam. Hij stelde exposities samen als 'De oase van Matisse' (2015) en 'Kazimir Malevich en de Russische avant-garde' (2013) en werkte in 2012 aan de herinrichting van de hedendaagse kunstcollectie van het Stedelijk in 2012. Rutten werkte nauw samen met kunstenaars als Rineke Dijkstra, Stanley Brouwn, Joan Jonas en John Knight en bekleedt diverse bestuursfuncties binnen de kunstwereld.

Beeldhouwer **CAROLEIN SMIT** maakt gedetailleerde en kleurrijk gedecoreerde beelden van klei, vaak dieren met menselijke karaktertrekken. De kunstenaar ziet het maken van werk als een avontuur dat zijn oorsprong vindt in oude kunst, geschiedenis, religie, mythen en sagen. Smit zet deze inspiratie om in beelden waar je spanning ervaart tussen schuld en onschuld, tussen macht en onmacht en tussen leven en dood. Haar werken hebben de neiging de zwaarte van het leven te onderzoeken, toch is ook humor volop in haar werk aanwezig.

MAARTJE KORSTANJE is beeldhouwer die vooral werkt met hedendaagse materialen. Met karton, brons, keramiek en machinaal gefabriceerd borduurwerk. Haar werk bevindt zich ergens tussen abstractie en figuratie. Haar sculpturen zijn groot en hebben grillige uitsteeksels en vertakkingen en roepen associaties op met dierlijke en organische wezens. Korstanje zoekt naar het schemergebied waar schoonheid een gruwelijk randje krijgt. In 2016 werd ze uitgeroepen tot het Talent van het jaar bij de verkiezing van Kunstenaar van het jaar.

Kunstenaar **MAI VAN OERS** maakt zowel tekeningen als schilderijen, die twee geheel verschillende werelden vertegenwoordigen. Van Oers is gefascineerd door materiaalgebruik, kleur en vorm in werk dat ontroert. Ze maakt zowel uiterst gedetailleerd werk als monumentaal werk. Door de jaren heen heeft Van Oers een eigenzinnig oeuvre opgebouwd waarbij ze in haar schilderijen zelfstandige werelden creëert die doen denken aan landschappen zonder dat precies duidelijk wordt wat wordt afgebeeld. In haar tekeningen schept ze een onkenbare en vervreemdende wereld.

Beeldend kunstenaar **GIJS AMBROSIUS** is autodidact en maakt schilderijen, tekeningen, verhalen, gedichten en theaterstukken. Zijn werk is zowel een uitlaatklep als onstuitbare drang van schepping. Zijn thema is het vermogen en onvermogen om verbindingen te leggen. In zijn werk creëert hij een geheel eigen wereld waarbij hij de kijker uitnodigt vrij te associëren. Ambrosius werkte aanvankelijk in zwart-wit tekeningen, nu steeds meer in kleur. Tijdens de vorige editie van de Special Award in 2015 won hij de tweede prijs.

V.l.n.r., Gijs Ambrosius, Mai van Oers, Carolein Smit, Maartje Korstanje en Bart Rutten.